

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I.

TWORZENIE ŚRODOWISKA ODDZIAŁU INTENSYWNEJ TERAPII

1. PROJEKTOWANIE ODDZIAŁU INTENSYWNEJ TERAPII

Wioletta A. Mędrzycka-Dąbrowska 3

1.1. Zespół projektowy 6

1.2. Strefa opieki nad pacjentem 7

1.3. Strefa wsparcia klinicznego 11

1.4. Strefa wsparcia jednostki 12

1.5. Strefa wsparcia rodziny 13

2. ŚRODOWISKO ODDZIAŁU INTENSYWNEJ TERAPII

Wioletta A. Mędrzycka-Dąbrowska 17

2.1. Zasady poprawiające samopoczucie pacjentów
na Oddziale Intensywnej Terapii 17

2.2. Promowanie pozytywnego środowiska Oddziału Intensywnej Terapii 23

3. ALARMY NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII Katarzyna Lewandowska,

Magdalena Mikłas 27

3.1. Wpływ alarmów na środowisko Oddziału Intensywnej Terapii 28

3.2. Fałszywe alarmy 28

3.3. Zmęczenie alarmami personelu pielęgniarskiego 29

3.4. Zarządzanie alarmami 31

4. AUTONOMIA PIELĘGNIAREK ANESTEZJOLOGICZNYCH Natalia Sak-Dankosky 39

4.1. Pielęgniarstwo jako samodzielny zawód 39

4.2. Samodzielność zawodowa pielęgniarek

w anestezjologii i intensywnej opiece 46

5. KSZTAŁCENIE KOMPETENCJI NIETECHNICZNYCH

POPRCZEZ SYMULACJĘ MEDYCZNĄ Aleksandra Steliga,

Katarzyna Lewandowska, Marek Dąbrowski 53

CZĘŚĆ II.

ZAPOBIEGANIE SKUTKOM NIEPOŻĄDANYM

NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII

6. ZESPÓŁ ZABURZEŃ ZWIĄZANYCH Z POBYTEM NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII Jacek Szypenbejl 69
7. PAKIET ABCDEF NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII Sandra Lange 77
8. KOMUNIKACJA Z PACJENTEM NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII Katarzyna Kwiecień-Jaguś 97
 - 8.1. Proces komunikacji 98
 - 8.2. Zasady komunikacji z chorym w warunkach Oddziału Intensywnej Terapii 99
 - 8.3. Narzędzia ułatwiające proces komunikacji z pacjentem na OIT 103
9. OPTIMALIZACJA RYTMU OKOŁODOBOWEGO Katarzyna Lewandowska 111
 - 9.1. Zaburzenia rytmu okołodobowego pacjentów na OIT 112
 - 9.2. Czynniki determinujące rytm okołodobowy 115
 - 9.3. Schemat normalizacji rytmów okołodobowych pacjentów w stanie krytycznym 118
10. Wczesna mobilizacja pacjentów na oddziale intensywnej terapii Ilona Rozalska-Walulewicz 127
 - 10.1. Wczesna mobilizacja 128
 - 10.2. Nowoczesne techniki wykorzystywane we wczesnej mobilizacji 129
 - 10.3. Krótkoterminowy wpływ wczesnego uruchamiania na pacjenta 130
 - 10.4. Długoterminowy wpływ wczesnej mobilizacji na pacjenta 131
 - 10.5. Czynniki utrudniające wczesną mobilizację 131
 - 10.6. Bezpieczeństwo pacjenta 134
11. HUMANIZACJA ODDZIAŁU INTENSYWNEJ TERAPII Sandra Lange 143
 - 11.1. Zachowania humanizujące i dehumanizujące opiekę na Oddziale Intensywnej Terapii 146
12. ZAANGAŻOWANIE RODZIN NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII Sandra Lange 155
13. STYMULACJA SENSORYCZNA PACJENTA NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII Katarzyna Czyż-Szypenbejl 163
14. ODWIEDZINY U PACJENTA NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII Wioletta A. Mędrzycka-Dąbrowska 173
 - 14.1. Zasady przeprowadzania wizyt na Oddziale Intensywnej Terapii 174
 - 14.2. Zapobieganie infekcjom 176
 - 14.3. Środki bezpieczeństwa w zakresie kontroli infekcji 177

- 14.4. Formalne spotkania rodzinne z członkami zespołu Oddziału Intensywnej Terapii 178
- 14.5. Zaangażowanie rodzin w opiekę 179
- 14.6. Wizyty wirtualne 180
- 15. PAMIĘTNIKI NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII**
Wioletta A. Mędrzycka-Dąbrowska 183
- 15.1. Idea programu pamiętników na Oddziale Intensywnej Terapii 184

CZĘŚĆ III.

REKONWALESCENCJA PO WYPISIE Z ODDZIAŁU INTENSYWNEJ TERAPII

- 16. REHABILITACJA FIZYCZNA** Dorota Pilch 191
 - 16.1. Cele i zadania fizjoterapii w intensywnej terapii 193
 - 16.2. Kinezyterapia jako element profilaktyki przeciwoleżynowej 193
 - 16.3. Rehabilitacja podczas pobytu pacjenta na Oddziale Intensywnej Terapii 195
 - 16.4. Rehabilitacja po wypisaniu pacjenta z Oddziału Intensywnej Terapii i ze szpitala 197
 - 16.5. Implikacje kliniczne 200
 - 16.6. Wszechstronna ocena kliniczna 202
 - 16.7. Instytucje i programy wspierające pacjentów i ich rodziny w Polsce 203
- 17. REHABILITACJA NEUROKOGNITYWNA** Dorota Pilch 207
 - 17.1. Delirium 208
 - 17.2. Diagnostyka i rozpoznawanie zaburzeń funkcji poznawczych 210
 - 17.3. Testy diagnostyczne zaburzeń kognitywnych 211
 - 17.4. Rehabilitacja obszaru kognitywnego zdrowia 212
 - 17.5. Rehabilitacja ruchowa 215
 - 17.6. Rehabilitacja zdrowia psychicznego 216
 - 17.7. Rehabilitacja kognitywna – praktyczne możliwości zastosowania 217
- 18. KLINIKI KONTROLNE** Klaudia Marzena Długoborska 221
 - 18.1. Racjonalizacja 222
 - 18.2. Wielodyscyplinarne kliniki zespołowe 222
 - 18.3. Identyfikacja pacjentów do klinik kontrolnych Oddziału Intensywnej Terapii 223
 - 18.4. Czas obserwacji pacjentów w klinikach kontrolnych Oddziału Intensywnej Terapii 224
 - 18.5. Zespół interdyscyplinarny w klinikach kontrolnych Oddziału Intensywnej Terapii 224

19. MOBILNY ODDZIAŁ INTENSYWNEJ TERAPII Klaudia Marzena Długoborska 229
20. ZARZĄDZANIE LEKAMI Klaudia Marzena Długoborska 233
- 20.1. Strategie zarządzania lekami stosowane na Oddziale Intensywnej Terapii sprzyjające rozwojowi PICS 233
21. OPIEKA DOMOWA DLA OSÓB PO CHOROBIE KRYTYCZNEJ Aneta Kubisa 239
- 21.1. Wpływ czynników demograficznych, klinicznych i psychospołecznych na jakość życia po leczeniu na Oddziale Intensywnej Terapii 240

CZĘŚĆ IV.

PRZYSZŁOŚĆ BLISKA I DALEKA 245

22. PIERWSZY KROK W KRYTYCZNEJ PODRÓŻY Anna Antoszevska 247
- 22.1. Klasyfikacja pacjentów do opieki na Oddziale Intensywnej Terapii 248
- 22.2. Kryteria przyjęcia na Oddział Intensywnej Terapii 249
- 22.3. Triage pacjentów na Oddziale Intensywnej Terapii 251
- 22.4. Czynniki wpływające na dobór pacjentów na Oddział Intensywnej Terapii 252
- 22.5. Optymalny wybór pacjentów do przyjęcia na Oddział Intensywnej Terapii 254
- 22.6. Długoterminowe wyniki po przyjęciu na Oddział Intensywnej Terapii 255

23. JAKOŚĆ ŻYCIA PACJENTÓW PO LECZENIU NA ODDZIALE ANESTEZJOLOGII I INTENSYWNEJ TERAPII Anna Antoszevska 261

- 23.1. Co zrobiliśmy do tej pory? Kwestie dotyczące pacjentów 262
- 23.2. Strategie poprawy systemu opieki zdrowotnej 265

24. OPIEKA DUCHOWA I OPIEKA U SCHYŁKU ŻYCIA (END OF LIFE CARE) Beata Dobrowolska 273

- 24.1. Cierpienie duchowe i znaczenie opieki duchowej 274
- 24.2. Możliwe interwencje pielęgniarskie w zakresie opieki duchowej 276
- 24.3. Wzmacnianie odporności (*resilience*) personelu pielęgniarskiego 278

25. WIELOKULTUROWOŚĆ NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII:

PACJENT, RODZINA, PERSONEL Anna Zdun 283

- 25.1. Czym są kultura i odmienność kulturowa? 283
- 25.2. Jak kształtować wrażliwość kulturową? 284
- 25.3. Czy w polskim systemie prawnym zawarte są treści odnoszące się do przestrzegania praw osób odmiennych kulturowo? 284
- 25.4. Czy w polskim systemie nauczania zawarte są treści kształtujące umiejętności kulturowe polskich pielęgniarek? 285

- 25.5. Czy możliwe jest poznanie wszystkich kultur? 286
- 25.6. Z jakimi odmiennościami w zakresie zdrowia i choroby mamy do czynienia w wymienionych wcześniej religiach świata? 287
- 25.7. Pacjent odmienny kulturowo na Oddziale Intensywnej Terapii 293
- 26. PRZYSZŁOŚĆ WOLNA OD ZESPOŁU ZABURZEŃ PO INTENSYWNEJ TERAPII** Aleksandra Gutysz-Wojnicka 297
- 26.1. Modele opieki poszpitalnej nad pacjentami wypisanymi z Oddziału Intensywnej Terapii 298
- 26.2. Od czego zacząć? 300
- 27. ZDROWE ŚRODOWISKO PRACY I LECZENIA PACJENTA** Aleksandra Gutysz-Wojnicka 305

CZĘŚĆ V.

DOBRE SAMOPOCZUCIE PERSONELU I PACJENTÓW NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII

- 28. DOBROSTAN PSYCHICZNY PERSONELU I PACJENTÓW NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII** Sylwia Barszewska 313
- 28.1. Wybrane koncepcje dobrostanu psychicznego 315
- 28.2. Funkcjonowanie pacjentów i ich rodzin na Oddziale Intensywnej Terapii w kontekście dobrostanu 317
- 29. ZROZUMIENIE WYPALENIA ZAWODOWEGO I JEGO UWARUNKOWAŃ** Kamila Rachubińska 323
- 29.1. Występowanie wypalenia zawodowego wśród personelu 324
- 29.2. Sygnały ostrzegawcze i czynniki ryzyka wypalenia zawodowego wśród personelu 325
- 29.3. Stres i zespół stresu pourazowego a wypalenie zawodowe 330
- 29.4. Związek między wypaleniem zawodowym a *well-being* 333
- 29.5. Konsekwencje wypalenia zawodowego dla pielęgniarek i pacjentów 335
- 30. BUDOWANIE ODPORNOŚCI I ZAANGAŻOWANIA W PRACĘ ŚWIADCZENIODAWCÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ** Monika Borzuchowska 343
- 30.1. Pojęcie odporności systemu ochrony zdrowia – kontekst globalny i lokalny 343
- 30.2. Filary odporności systemu ochrony zdrowia 345
- 31. NIEPOKÓJ MORALNY** Kamila Rachubińska, Grzegorz Ulenberg 353
- 31.1. Występowanie niepokoju moralnego 354
- 31.2. Przyczyny niepokoju moralnego 355

- 31.3. Konsekwencje *Moral Distress* 357
- 31.4. Zapobieganie *Moral Distress* 359
- 31.5. Implikacje do praktyki klinicznej 362
- 32. SYNDROM DRUGIEJ OFIARY NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII** Grzegorz Ulenberg 367
- 32.1. Występowanie syndromu drugiej ofiary 369
- 32.2. Skutki syndromu drugiej ofiary 371
- 32.3. Profilaktyka i pomoc w syndromie drugiej ofiary 372
- 33. ROZWIĄZANIA ŁAGODZĄCE WYPALENIE ZAWODOWE** Małgorzata Pniak 383
- 33.1. Efekt rozczarowania, frustracji, zniechęcenia do pracy pielęgniarki jako nowego członka zespołu terapeutycznego 384
- 33.2. Zaburzenia w relacjach spowodowane stresem zawodowym, konflikty interpersonalne wśród członków zespołu pielęgniarskiego 385
- 33.3. Komunikacja interpersonalna, współpraca w zespole, interakcja z drugim człowiekiem i przepływ informacji 388
- 33.4. Wyczerpanie i zmęczenie psychiczne pracą. Brak satysfakcji z wykonywanej pracy. Dyskomfort psychiczny i emocjonalny pielęgniarki 391
- 33.5. Spotkanie z cierpiącym i śmiercią a zmęczenie fizyczne i psychiczne pielęgniarki 393
- 33.6. Czy na rozwiązania łagodzące wypalenie zawodowe mają wpływ etyka i odpowiedzialność zawodowa pielęgniarki 396
- 34. BUDOWANIE SPOŁECZNOŚCI** Aleksandra Pawlak 401
- 34.1. Elementy skutecznego budowania społeczności 402
- 34.2. Współpraca i komunikacja 403
- 34.3. Rola personelu w budowaniu społeczności 406
- 34.4. Budowanie społeczności wśród pacjentów i byłych pacjentów 408
- 34.5. Wyniki budowania społeczności 412
- 34.6. Wyzwania i przeszkody w budowaniu społeczności 414
- 34.7. Praktyczne narzędzia i strategie 415
- 34.8. Rola pielęgniarki 417
- 34.9. Podkreślenie znaczenia budowania społeczności na Oddziale Intensywnej Terapii 419
- 35. DŁUGOTERMINOWE ŚRODKI ŁAGODZĄCE WYPALENIE ZAWODOWE** Monika Kowalska-Wojtyśiak 425
- 35.1. Przyczyny wypalenia zawodowego 425
- 35.2. Zjawisko wypalenia i stresu zawodowego w środowisku pielęgniarskim 427
- 35.3. Długoterminowe środki łagodzące zjawisko wypalenia zawodowego 428

36. ELASTYCZNE PLANOWANIE	Katarzyna Złotowska	453
36.1. Podejście procesowe		454
36.2. Mapa przepływu pacjenta w procesie realizowanym na Oddziale Intensywnej Terapii		456
36.3. Komunikacja na linii personel pielęgniarski–pacjent		460
36.4. Zarządzanie ryzykiem w kontekście elastycznego planowania		461
36.5. Narzędzia zarządzania ryzykiem		462
36.6. Metody i narzędzia rozwiązywania problemów		463
36.7. Standaryzacja pracy		471
36.8. Matryca kompetencji		471
36.9. Uporządkowane miejsce pracy – 5S		475
36.10. Doskonalenie procesu – kaizen		475
36.11. Monitorowanie procesu – system ANDON		476
36.12. Analiza sytuacji stresowych obciążonych wysokim ryzykiem na przykładzie rodzajów czynności medycznych		477